

Motion av Birgitta Rydberg m fl (fp) om åtgärder mot fusk i sjukförsäkringen

Debatten om de ökade sjukskrivningarna har varit intensiv. Olika förklaringar nämns. Arbetsmiljö, stress och dubbelarbete kan vara delförklaringar. Men svenska folket i allmänhet och stockholmarna i synnerhet har en förbättrad hälsa enligt folkhälsorapporten. Samtidigt har vi sjukskrivningstal som har stigit kraftigt också i Stockholmsregionen.

Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) har gjort en jämförelse mellan Sverige och sju andra länder i Europa om sjukfrånvaro. Undersökningen avser personer i åldern 20 – 64 år som varit frånvarande från arbetet minst en vecka. Den visar att svenskarna har högre sjukfrånvaro än i något av de jämförbara länderna. Sjukfrånvaron fortsätter att öka i Sverige medan den stagnerat i de övriga länderna. Tillfälligt anställda är mer sjukfrånvarande än tillsvidareanställda. Några av förklaringarna kan vara svenskar har högre pensionsålder än jämförbara länder och att kvinnor förvärvsarbetar i högre utsträckning i Sverige. Kostnaden för sjukfrånvaron beräknas inom ett år har ökat till 120 Mdkr. 4,4 % av svenska anställda är frånvarande p g a sjukdom varje vecka. Motsvarande siffra är 2,5% i t ex Danmark, Finland, Frankrike, Storbritannien och Tyskland.

Riksförsäkringsverket har tittat på regionala skillnader. För stockholmsområdet pekar man på att det finns avvikelser. Bland annat sjukskrivs gravida i större utsträckning här. Eftersom arbetslösheten är lägre här påverkar det sjukalet gynnsamt. Yngre kvinnor är dock en större grupp som är sjukskrivna här än i landet. De har oftare akademisk utbildning. En tänkbar delförklaring kan vara att livet blir för krångligt för dubbelarbetande kvinnor så sjukskrivning används för att lösa livets problem.

En stor del av de sjukskrivna har ryggproblem. Idag vet man att sjukskrivning inte är lösningen och boten på det onda. Snarare tvärtom. Ändå har inte sjukskrivningsmönstret ändrats.

Läkarna har en stor betydelse för den praxis som utvecklats. Idag är det få läkare som orkar ta fighten med patienter som vill bli sjukskrivna men inte behöver det. Undersökningar bl a i Uppsala visar att om patienten vill bli sjukskriven så brukar hon oftast bli det. Det tar för mycket tid att säga nej och vetskapen om att patienten går till en annan läkare gör att det är få läkare som orkar stå på sig.

Det är uppenbart att attityderna har förändrats så att en del människor uppfattar rätten till sjukskrivning som en allmän rätt till ledighet. Det har också använts som vapen mot arbetsgivare med masssjukskrivningar. En del människor bär inte med sig de attityder som var grunden till sjukförsäkringen som bildades av arbetare i början av förra århundradet. Det är uppenbart att det finns fusk i systemet. Samtidigt har det av undersökningar framkommit att man inte går till botten med detta

Sjukskrivning är ofta en dålig medicin för den som är sjukskriven länge. Efter att någon varit borta mer än tre månader är det svårare att få igång rehabilitering. Detta understryker hur viktigt det är att tidigt komma in med rehabiliteringsplanering och insatser. Ingen ska behöva vänta på rehabilitering och därför tvingas till sjukskrivning.

Idag följer vi olika läkares förskrivningsmönster när det gäller läkemedel. Det är dags att satsa mer på utbildning i försäkringsmedicin och följa läkarnas sjukskrivningsmönster. Detta är ett ansvar som landstinget själv kan välja att satsa på utan att invänta statliga lagändringar eller anvisningar.

För att möjliggöra för patienter att snabbare återgå i arbete helt eller delvis måste försäkringskassan möta upp med förenklingar. Idag är det nödvändigt att vara påstridig som patient om man vill bryta sjukskrivning och få hjälp med särskilda insatser som gör det möjligt att arbeta. Om man t.ex. bryter benet kan man många gånger sköta ett skrivbordsjobb om man får omvandla sjukpenning till taxitransporter. Arbetsförmågan kan vara fullständig men förutsätter att man löser praktiska hinder för arbete.

Vi föreslår landstingsfullmäktige besluta

att tillsammans med försäkringskassan ordna utbildning i försäkringsmedicin för läkare.

att ta upp överläggningar med försäkringskassan om handläggningen av sjukfall för landstingsanställda enligt förslagen i denna motion.

Att tillsammans med försäkringskassan följa upp sjukskrivningsmönster i olika vårdgrenar och i geografiska område t ex per vårdcentral

Stockholm den 11 februari 2003-02-11

För folkpartiets landstingsgrupp

Birgitta Rydberg (fp)

Maria Wallhager (fp)

Andres Käärrik (fp)